

VSGF - bladet

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

Ärg. 4

1987

Nr 2

SLÄKTFORSKNINGENS FÖRUTSÄTTNINGAR

Allmänheten har enligt den s k offentlighetsprincipen rätt att ta del av myndigheternas handlingar, en rätt som går tillbaka till vår första tryckfrihetsförordning 1766. Det är detta som är grunden till att släktforskare och andra kan forska nos arkiv, pastorsämbeten och andra myndigheter. Men denna rätt är inte obegränsad. Av samma anledning som en domstol ibland kan handlägga mål inom lyckta dörrar så finns det arkivalier som är hemligstämplade, dom är sekretessbelagda. Detta hinder att få del av allmänna handlingar är tidsbegränsat, i allmänhet till en längsta tid av 70 år.

Av några nr av GF-Aktuellt framgår att Statistiska Centralbyrån (S C B), vars arkiv allt oftare anlitas av forskare, dels infört skärpta regler angående utlämnande av folkbokföringsuppgifter av skilda slag (GF-A nr 65, s.6) och dels vägrat en medlem i GF att få del av vissa kyrkoarkivalier, yngre än 70 år (GF-A. nr 70, s.8). Den kritik som med anledning av SCB:s beslut om skärpta regler ang. utlämnande framförts av Olle Stigbert (GF-A. nr 66, s.11) instämmer jag helt i.

Huruvida pastorsämbeten vägrat lämna ut uppgifter ur kyrkoböcker yngre än 70 år har jag mig inte bekant men det torde nog ha inträffat då och då.

För VSGF-bladets läsare ska jag med dessa rader ge en liten information om gällande lagstiftning och lämna några tips om hur man ska förfara om man ne-

Föreningens adress: Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG

Redaktion för VSGF-bladet: Johan von Sydow. Tel. 031 - 19 01 38

Pär-Olov Odmer. Tel. 0302 - 110 01

Postgiro: Västra Sveriges Genealogiska Förening, 24 23 85 - 3

Biblioteket öppet varje tor-dag 10.00 - 14.00 och 17.00 - 19.00

under tiden 15/1 - 21/5 och 10/9 - 3/12 1987.

Annan tid efter överenskommelse.

Manusstopp för nästa nummer 10 augusti 1987.

kas att få del av arkivhandlingar på grund av sekretess.

Vad säger lagen?

Vad gäller pastorsämbeten, som ju - än så länge bör jag kanske tillägga, en utredning arbetar med nur folkbokföringen skall ske i framtiden - är den myndighet där vi bokförs, säger sekretesslagen 1980 7 kap 15 §:

Sekretess gäller i verksamhet, som avser folkbokföringen eller liknande registrering av befolkningen, för uppgift om enskild personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgift röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst 70 år.

Sekretessen betr. SCB regleras i 9 kap. 4 §:

Sekretess gäller i sådan särskild verksamhet hos myndighet som avser framställning av statistik samt, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i annan därmed jämförbar undersökning, som utförs av myndighet, för uppgift som avser enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde. Uppgift i företagsregister, uppgift, som avser avliden, uppgift som behövs för forskningsändamål och uppgift, som inte genom namn, annan identitetsbeteckning eller därmed jämförbart förhållande är direkt hänförlig till den enskilde, får dock lämnas ut, om det står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider skada eller men.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst 70 år, såvitt angår uppgift om enskilds personliga förhållanden, och annars i högst 20 år.

Beträffande offentliga arkiv säger samma lag 13 kap 4 §:

Erhåller arkivmyndighet för arkivering från annan myndighet uppgift som är sekretessbelagd där, gäller sekretessen också hos arkivmyndigheten. Av dessa lagparagrafer framgår att tiden i allmänhet är maximerad till 70 år. Inget hindrar alltså att man i det enskilda fallet efter särskild prövning kan få del av handlingen innan de 70 åren gått till ända, även om grunden för sekretess finns. - Men viktigare än detta är bestämmelsen att förbudet gäller för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller honom närstående lider men om uppgiften röjs. (Observera att ordet men har en vidare innebörd än ordet skada). Anses det att den här understreckade förutsättningen inte föreligger, ja då är handlingen fri och man får ta del av den, läsa den eller få avskrift av den.

I det enskilda fall som nu föreligger till bedömning (alltså det i CF-A. nr 10 ovan nämnda) har kammarrätten i Stockholm kommit till det resultatet att det

inte kan antas att den enskilde eller honom närstående lider men om upp-
giften röjs. Att SCB framhårdar i sin inställning i ett nytt ärende (GF-A.
nr 71, s. 1) synes minst sagt märkligt och jag delar den allvarliga kritik
som Erik Thorell i samma GF-Aktuellt levererat mot SCB. - Man väntar nu på
regeringsrättens slutliga avgörande i dessa fall.

Hur gör nu den enskilde forskaren om han får beskedet att den eftersökta
handlingen är hemligstämplad och inte kan lämnas ut? Mitt svar är att han
inte får nöja sig med ett allmänt hållet besked om att 70-årssekretess gäl-
ler utan han ska begära ett särskilt, skriftligt beslut - med besvärshänvis-
ning - av myndigheten att denna avslagit begäran att få ta del av handlingen
eller att få avskrift av den. Med andra ord beslut i det speciella ärendet.

På grund av kommentarerna till sekretesslagen - jag kan här hänvisa till
handboken: Hans Corell, Olof Egerstedt, Sigurd Heuman och Göran Regner: Se-
kretesslagen - har släktforskarna anledning att med tillförsikt se ett kom-
mande regeringsrättsutslag an och att kammarrättens dom kommer att stå sig.
Den särskilda anledning som anges i lagen torde mycket sällan föreligga.

Om någon råkar få avslag på begäran att få ta del av eller få ut en arkiv-
handling hos någon myndighet under hänvisning till gällande sekretess - el-
ler av annan anledning - uppmanar jag honom eller henne att ta kontakt med
mig. Jag anser att det är angeläget att vi tillsammans arbetar för att se-
kretessbestämmelserna blir vettigt tolkade och så tillämpade att släktfor-
skarna inte lider men!

Johan von Sydow

- o - o - o - o - o - o -

LÅNGSTRÖMSKA SAMLINGEN

VJGF:s torsdagsgrupp arbetar med klistring av tidningsnotiser för Landsarki-
vets räkning för samlingens filmande. Då gruppen är fulltalig överväger vi
att bilda en ny grupp som arbetar med samma uppgift en annan dag i veckan,
kanske tisdagar, kanske någon annan dag. En förutsättning är att tillräck-
ligt många frivilliga anmäler sig till gruppen.

Vi vänder oss till alla dem som vill delta i grupparbetet och ber er sna-
rast meddela om Du har möjlighet att vara med i gruppen. Ring vår exp,
torsdagar kl. 11.00 - 14.00 eller sekr. Elisabeth Dahl, tel. (kvällar)

031 - 72 01 75.

Sekreteraren

Kommande möten ● Kommande möten

Onsdagen 29 april 1987, kl 19.00 på Arkeologiska och Historiska museerna, N. Hamngatan 12-14, Göteborg. Visning av Arkeologiska museets och Historiska museets arkiv. Samling utanför Historiska museet (Ostindiska huset). Efter visningarna kaffe m bröd i museicaféet.

Lördagen 23 maj 1987. - Endagsutfärd till Vänersnäs.

Under resan kommer vi att göra längre eller kortare anhalter vid följande platser:

Monumentet vid Forstena över Forstena-släktens store Lennart Torstensson. Västra Tunhems kyrka från 1100-talet, som på 1500-1600-talen var biskopssäte för västra delen av Skara stift och till vilken anknytes många personhistoriskt intressanta minnen.

Halle- och Hunneberg. Vi åker upp på ett av bergen med dess särpräglade flora och fauna (t ex älgar).

Rånnumsherrgård vid Vargön, ägd av bl a av 'Svenskar' (sing. Svenske).

Vänersnäs, det långsmala näset mellan Dättern och Vänersborgsviken och herrgården Fruågården.

Vi dricker kaffe på berget och intager gemensam middag på Rånnums herrgård. Tag med "Kaffekorg" !

Samling vid bussterminalen på Heden kl. 07.45, avresa kl 08.00.

Återkomst till Göteborg omkr. 20.00

Kostnad: Bussfärden 75:-, middag 85:-, tillhoppa 160:- kronor.

A N M Ä L A N till mötet den 29 april senast under veckan dessförinnan.

Till utfärden anmälan snarast och senast den 30 april.

Anmälningar på tel. till Stina Börjesson, 031 - 25 75 55 eller Johan von Sydow, 031 - 19 01 38 (under maj månad 0340 - 373 20).

Medtag gärna gäster!

GÖTEBORGS - EMIGRATIONEN

För deltagande i projektet har några av VSGF:s medlemmar välvilligt ställt sig till förfogande. Men det behövs fler medhjälpare.

Om du vill medverka i ett intressant vetenskapligt projekt, ber vi Dig snarast ta kontakt med arkivarie Per Clemensson på Landsarkivet, telefon 031-61 36 90 eller Johan von Sydow, 031 - 19 01 38.

Ordf.

ETT BREV FRÅN LANDSHÖVDINGEN I BORÅS

Överste Henrik von Vicken (1624 - 1690) var preussare till börden och i svenska kronans tjänst i nära femtio år. Han deltog i trettioåriga kriget, var under senare hälften av 1670-talet landshövding i Kalmar län, vilket då bl a hemsöktes av danskarna, och förflyttades till Älvsborgs län år 1679, när detta län hade ombildats och fått den omfattning som det ännu har. I maj eller juni månad 1680 bosatte han sig i Borås. I artikeln Landshövdingen i Borås (Från Borås och de sju häraderna, 1954) har jag lämnat en utförligare beskrivning av von Vickens vistelse i Borås och hans planer att göra denna stad till länets varaktiga residensort.

När landshövdingen på eftermiddagen den 12 december 1681 var sysselsatt med en inskrivningsförrättning och hade hunnit till den 112:e knekten, upptäckte han, att elden hade brutit lös. Två dagar senare skrev han följande rapport om branden - den första av Borås' fyra förödande stadsbränder - och om sin egen beklagansvärda situation. En del av originaltexten återgivs här i bild och transskription. I en försiktigt tillrättalagd översättning nar brevet följande lydelse:

"Högst upplyste och stormäktigste allernådigste Konung och Herre.

Jag kan icke rätt nog utan suckan och stort hjärteve för Ers Kungl. Maj:t beklaga och i underdånighet föredraga det eländiga tillstånd som drabbat såväl denna stad som min egen person, hur nämligen den tolfte dennes om aftonen klockan fem en brand utbröt här och endast på tre hus' avstånd från mig nos en rådman Anders Larsson. Branden tog i så våldsam hast överhand att det hus som tilhörde härvarande borgmästare, vilken bodde närmast mig, och därpå mitt eget drabbades av elden, så att man kunde rädda eller bärga helt litet. Ty fastän det till en början var ett stort tillopp av människor, vilka också gick flitigt till verket, så uppstod emellertid en så förskräcklig storm att all räddning var förgäves och elden huserade så fruktansvärt att nästan hela staden, den vackra kyrkan och det nybyggda men ännu icke fullbordade rådhuset lades i kol och aska. Sålunda har jag nu, Gud bättre, för andra gången råkat i ett miserabelt, eländigt och beklagligt tillstånd och jag kan ej heller utan suckan och tårar åse det jämmerliga tillstånd i vilket denna stad och dess borgerskap har råkat. Hårtill kommer att de arma människorna måste med det lilla som de lyckats rädda ligga ute på fälten och vid gärdespårdarna i detta usla väder och fara mycket illa. Jag kan inte ens rida förbi utan att de anropar och bönfaller mig om hjälp, men ack, tyvärr, jag kan inte hjälpa mig själv och Ers Kungl. Maj:t kommer också att lida en icke ringa skada därvid. Nu är jag så trött och led vid livet att jag t o m skulle önska att - om Gud så ville - dö i denna dag, eftersom jag inte läng-

re kan lämna någon mer hjälp åt mina barn, vilka nu nästan måste gå omkring och tigga. Såvida Ers Kungl Maj:t icke visar mig något förbarmande och hjälper mig på något sätt och i synnerhet låter betala mina fordringar och också med det snaraste gratificerar mig med alla övverräntor, som är till finnandes i dessa mina underlydande län, samt allernådigast låter föra upp dem med allt övrigt på nästkommande 1682 års stat, så måste jag (inför Gud i himlen vare det klagat) taga tiggargastaven i min hand och söka mitt bröd på annat håll, eftersom jag inte kan få det härstädes utan fastmer på grund av mycken stor möda och arbete (som jag dock uträttar hjärtans gärna och därjämte med all flit) går min ruin och undergång till mötes. Jag hyser likväl den allra underdånigaste tillförsikt att Ers Kungl Maj:t nu tager i allernådigaste betraktande den tjänst, som jag troget har förrättat i 42 år, och erbjuder och räcker mig en nåderik hand, så att jag åter kan komma någorlunda på fötter. I gengäld skall jag allt framgent förplikta mig och alltid stå villig och beredd att tjäna Ers Kungl Maj:t med liv, gods och blod. Så snart jag får visshet om var jag kan bo och komma under tak, vill jag i Guds namn bege mig på en resa och personligen med hörsammaste uppvaktning med Guds hjälp giva till känna icke blott mitt utan också denna goda stads eländiga tillstånd. Ty jag betvivlar inte att Ers Kungl Maj:t, såsom en mild herre och konung med de allernådigaste ögon skall se till dessa arma människor och undersåtar och till mig såsom en trogen tjänare (vilken för förut liden brandskada ej åtnjutit den ringaste hjälp, trots att Ers Kungl Maj:t har lovat mig det) och att Ers Kungl Maj:t skall erbjuda och räcka oss en hjälpande hand, vilket den allrahögste Guden skall vedergälla tusenfalt och rikligt. Emedan jag av stor bedrövelse för denna gång inte kan skriva mer, befaller jag Ers Kungl Maj:t i Guds den allra högstes beskydd med hjärtlig önskan att densamme i all nåd ville förlåna Ers Kungl Maj:t styrka, god hälsa och ett långt liv.

Förblivande Ers Kungl Maj:ts allra underdånigaste och plikttrogne tjänare

H von Vicken

Borås i all nast den 14 december anno 1681."

Brevets språk och handstil är svårtolkade. Förmodlingen har Henrik von Vicken vid detta tillfälle inte anlitat en skrivare utan själv författat och skrivit ut brevet. Av allt att döma har läsbarheten även försämrats av att utskriften har gjorts i ett pressat läge och i största brådska.

Torgny Bondestam

Originaltexten och transkriptionen återfinns på sidorna 8 och 9.

Red.

KRING JOHAN BJÖRNSSON PRINTZ, DEL I. FAMILJEN OCH ÄTTLINGARNA

av Folke Elfving.

Om den bemärkte guvernören m m Johan Björnsson Printz har f landskamreraren Folke Elfving utgivit förestående skrift, liten till omfånget (48 sidor) men innehållsrik. Johan Björnsson var prästson från Bottnaryd i Småland. Hans egen genealogi berörs endast genom uppgiften att hans morfar var domprosten i Skara Sveno Benedicti Putt, vars barn, bl a Johan Björnssons mor Gunilla adlades av Johan III på grund av faderns meriter inom liturgin. Men desto mer har släktförhållandena framåt i tiden behandlats. I några inledande kapitel får man emellertid först del av huvudpersonens sällsamma levnadsöden, som - mycket kortfattat - började med att han först ägnade sig åt teologiska studier i Rostock, Greifwald och andra tyska städer, "sadlade om" och gjorde militär karriär, var guvernör över kolonien Nya Sverige i Amerika (1643-53), återkom till hemlandet och blev kommandant på Jönköpings slott, slutligen landshövding i Jönköpings län, död vid 71 års ålder 1663. Det sällsamma i hans levnad var den allt annat än raka karriär han hade, något som jag dock inte går närmare in på.

Han var gift två gånger - båda fruarna kom från Tyskland - och hade fem döttrar och en son. Den sistnämnde dog barnlös men alla döttrarna hade barn och deras närmaste avkomlingar har beskrivits, alla med utnyttjande av ett omfattande källmaterial. Gränsen för de behandlade generationerna har dragits olika i de olika grenarna på stamträdet. Att redovisa alla Printz-ättlingar i våra dagar, enligt uppgift över ettusen på 1940-talet¹⁾, har inte varit aktuellt - det hade krävt ett betydande utrymme. Av döttrarna skall jag här bara nämna Armegot, gift med Johan Papegoja, vilken efter Johan Printz blev vice guvernör (väl närmast vikarierande guvernör) över kolonien. Armegot var något av en pionjär för kvinnosaken i Amerika. - Vad man möjligen saknar i redovisningen av Johan Printz avkomlingar är en utförlig stamtavla (med sedvanliga data), men den kanske kommer i del II.

En utförlig källhänvisning kompletterar bilden av noggranna forskningar. Författaren kryddar det genealogiska stoffet på olika sätt, som stimulerar läsandet; frågan om Johan Printz svärson Peer Örneklo var en toffelhjälte har behandlats under hänvisning och citerande av adelns riksdagsprotokoll (20/11 1680).-Man väntar med intresse på del II!

(Skriften kan köpas genom insättning av 30 kronor på Folke Elfving's postgiro 456 34-3).

Fortsättning sid 13.

1). Se Axel Mollstadius artikel 'Printzättlingar på A 6' i Kamratföreningen 'Smålandsartillerister årsbok 1944', sid. 126

De här vill jag säga att jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora
 i de stora städerna och har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 5 vilken i jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 10 jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 15 jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 20 jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 25 jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 30 jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna
 35 jag har varit i de stora städerna och har varit i de stora städerna

ALMANACKA 1600 - 1999 av Sam Blixt, Oskarshamn.

Denna almanacka, med veckodagarnas namn på både svenska och latin, omfattande
 404 sidor, kan förvärfvas genom VSGF. Priset är 80 kronor plus 25 kronor för
 frakt och expeditonsavgifter. Priset kan emellertid sänkas om tillräckligt
 många anmäler sitt intresse för köp, som lägst 70 kronor inkl. frakt och ex-
 peditonsavgift. Intresserade kan vända sig till VSGF:s expedition.

Sekr.

Hochleuchtigster vnd Grossmechtigster Allergnedigster Kong vnd Herre
1 Jch kan nicht recht enough ohne seufftzen vnd grosse hertzens wehe Erwart Konglichen Majjesfett den Ele
2 den zustand dieser statt wie auch meiner eigenen persohn klagen vnd in vnterhengkeit
3 vortragen, welcher gestalt den 12 dieses auf den abendt glocke funffe ein fewer alhi vnd
4 nuhr das dritte hauss von mir bey einen rahtmanne Andres larsson auss gekommen
5 welches in so geshwinder Eile vberhandt genommen das des hiesige Borgmelsters hauss so negst
6 bey mir wohete vnd dar auf das meinige in den brande gekommen, also das man wenig
7 retten oder Bergen könen, den ob zwar in der Erste ein grosser zulauf von leuten
8 gewesen, welche auh fleissig handt angeleget, ess endtstandt aber ein so grauw-
9 samer windt, das alle rettunge vergeblich war, vnd hatt das fewer dergestalt grauw-
10 sams hausiret das fast die gantze stat, die schone kirche vnd das new aufgesetzete, aber
11 noch nicht völig verfertigtes rahthauss zu kohle vnd ashe gemachet, also das ich nuhr mehro
12 leider gottes zum anderen mahl in einen miserablen vnd Elenden vnd klägliche zustade
13 gerahten bin, so kan ich den jamerlichen zustade in welche diese statt vnd Burgerschaft
14 gekomen nicht ohe seuffzen vnd träne ansehe, zu dehn die armen leute mitt den wen
15 ge so sie noch bebergen haben auf den felden vnd an den zeunen in diesen bösen wetter
16 herumbligen sehr vbel fahren also das ich auch nicht eins vobey selten kan das sie mir
17 nicht vmb hulfe anrufen vnd bitte, aber ach leider: ich kan mir selber nicht helfen
18 wie dan Ew: Kongl: Mijtt: keinen geringen shaden auh darbey leiden werde, ich bin mei
19 nes lebens also saat vnd vberdrissig, das ich auch wunshete wolte (daferne ess gottes will
20 were) diesn tag zu sterben, weil ich meine kinder kele hulfe mehr thun kan
21 die fast itzo betteln gehen müssen, vnd wo Ew: Kongl: Mijtt: keinen erbarmen mitt
22 mir tragen vnd mir einiue hulfe erweise vnd insonderheit mir meine pratenstion vnd
23 forderige bezahlen lassen auch zu forderst mitt allen vberrenten so in diesen meinen
24 vnterhabende lehe zu finden sein mir gratificiren vnd mitt den vbrigen mir auf
25 dieses negst komende 1682 jahres staat allergudigst fuhre lassen, so muss ich (gott
26 sel) ess in himmel geklaget den bettelstaab in die handt nehmen, vnd mein brott anders
27 wo suchen, weil ich das selbige alhi nicht haben kan sondern vielmehr von vieler
28 grosse nuhe vnd arbeit (die ich doch von hertzen gerne vnd auh mitt aller fleisse thu vnd
29 verihete) zu drummen vnd zu sheiten gehe. Jch lebe aber gleich wohl aller vnter
30 thenigste zuversicht, Ew: Kongl: Mijtt: werden nuhr mehro in die 42 jahre her
31 erwiesene vnd getrewe geleistete dienste in allergnedigster Consideration ziehen
32 vnd mir den gnadenreihe handt also bieten vnd reichen das ich wieder in etwas
33 auf die beine kommen kan dahingege ich mich hinwiederum mitt leib gut vnd
34 Blut zu Ew: Kongl: Majjtt: diensten mich verpflichte auch jeder zeit willig vnd

Artikelförfattaren, fil lic Torigny Bondestam (Ö. Parkängsgatan 38, 510 54 Bräm-
hult, tel. 033 - 485 55) har varit stadsarkivarie i Borås 1948-78 och är bl a
specialist på tolkning av äldre handskrifter och översättningar från tyska och
latin. Han är villig att stå släkt- och hembygdsvforskare till tjänst med tolk-
ning av dombokstexter, gårdshandlingar, bouppteckningar, auktionsprotokoll,
kartbeskrivningar, jordeboksuppgifter, brev, dagböcker m m.

Texter kan skickas i fotokopia (gärna i två ex) eller på film. Om originalhand-
ling lämnas, bör den helst skickas i assurerat brev till Borås stadsarkiv, Box
851, 501 15 BORÅS. Tolkningen underlättas, om källhänvisning, datering och ev
kända uppgifter om förekommande person- och ortnamn lämnas.

Svarsporto och 10 kronor för skrivmateriel önskas. I stället för ersättning för
utfört tolkningsarbete kan bidrag lämnas till exempelvis Amnesty International,
Röda Korset, Lutherajälpen eller Rädde Barnen, varvid 100 kr per dagsverke kan
gälla som norm för summans storlek.

Västra Sveriges Genealogiska Förenings bibliotek tar gärna emot böcker för att
komplettera sina samlingar. Önsvärda böcker är böcker över släkter, merdaminnen,
dom- och hembygdsvböcker m m. Angeläget är även ett uppslagsverk, kan gärna vara
iv äldre datum.

Bibliotekarien.

Forskning i Mormonernas arkiv i Salt Lake City.

Även för den inbitne forskaren är ett besök vid Mormonernas arkiv en stor upplevelse. Förr hittade man släktforskararkivet för Skandinavien i 3:e våningen av den 29 våningar höga skyskrapan men sedan 3 år tillbaka är all forskning flyttad till en egen byggnad precis utanför tempelområdet, granne med det intressanta mormon-muséet. Här är all världens genealogi samlad i 5 våningsplan och här finner man enorma forskarsalar med jättestora filmarkivskåp, hundratals läsapparater, alla sorters kopieringsanläggningar mm och nästan all forskning sker i rullfilm och mikrokort efter självbetjäningens principen.

En informationsdisk med språkkunnig och hjälpsam personal visar en tillrätta. I stora register hittar man de filmer man söker. Det finns bara ett problem - att hitta en ledig läsapparat.

Självfallet har man inte mer källor än i Sverige men här finns allt samlat under ett tak och en fördel är att ex mikrokort över vigslar är uppgjorda länsvis. Man får således en snabb överblick över ett större fält än att leta i församling efter församling. Men jag vill här framförallt presentera de längder man kan använda för att spåra "försvunna" svenskar i Amerika (USA - Canada). Vart tionde år från 1870 gjordes en folkinventering i USA och s.k. census-längder upprättades. (Mantalslängder.) Tyvärr är de äldsta förstörda eller undermåliga och ger en ringa information. Men census-längderna för år 1900 är en guldgruva och ger rikligt med uppgifter. Men man bör veta att det är "lägenhetsinnehavaren", som är registrerad men när man väl finner hans kort så radas alla familjemedlemmarna och övriga inneboende upp. Förutom namn anges ofta födelsetid och födelseplats, tiden för ankomsten till USA, vigsel i USA, yrke mm. Denna census-längd kallas också "SOUNDEX 1900" (fonetiska registret) beroende på att en persons namn stavades annorlunda i USA än i Sverige. (Jfr Åström = Ostrom).

När man söker en person vid namn Johan Andersson går man tillväga på följande sätt: På blanketten "Census 1900" skriver man under 2. ANDERSON. Vid kodning behåller man begynnelsebokstaven A och stryker alla vokaler. Kvar blir således ANDRSN men man behöver endast 4 tecken alltså ANDR. I ett särskilt formulär finner man ett siffervärde för varje konsonant N=5, D=3, R=6. ANDR = A536.

Census-längderna är uppgjorda stat för stat och vi hoppas finna vår Johan Andersson i Californien.

1900 CENSUS

The SOUNDEX is an index to the 1900 census. In order to use the SOUNDEX you must change your surname (last name) into a code that consists of a letter and three numbers, like S650. FOLLOW THESE INSTRUCTIONS CAREFULLY AND IN ORDER. If you have difficulty, please ask for help.

1. FIND CENSUS BOOK - Find the green book labeled 1900 CENSUS on the tables near the U.S./Canada reference counter.
2. CODE NAME - Turn to the first page in the book and code your last name according to the instructions.

NAME Anderson
 CODE A 5 3 6

3. OBTAIN FILM NUMBER - The states are listed alphabetically in the white pages of the book. Find your state and use your code to determine the film number.
- SOUNDEX FILM NUMBER 1 2 4 2 2 0 7
4. LOCATE FILM - Now find the film in the U.S. film collection. The map on the front of the book will show you the location of the films.

5. FIND FAMILY - On the film you will see index cards. These are the SOUNDEX cards, not the census itself. Look at the upper, left-hand corner of each card to find your code and family name. Several names may have the same code number. Last names are not in alphabetical order because of the coding system, but first names are filed alphabetically.

(Over)

6. COPY INFORMATION--When you find your family, copy the information onto the card which corresponds to the one for your family.

County	City	St.	C.C.	Visitation #
Surname	Given name	Initials	Year	Place
			Age	Relationship
			Sex	Color of eyes

Head of family or name of individual	E.C.	Year
Age		St.
City		
Relationship with		
Sex		
Color of eyes		

7. FIND CENSUS BOOK--Find the brown book entitled 1910 CENSUS on the tables near the U.S./Canada Reference counter.
8. OBTAIN FILM NUMBER--Turn to your state and county in the beige pages and obtain the film number for the actual census.

CENSUS FILM NUMBER _____

9. LOCATE FILM--Locate the film in the U. S. film collection.

10. FIND FAMILY--On the film find your county and town of interest. If you have obtained the E.D. (enumeration district) number from the index, it will be listed in the upper right-hand corner of the page. The visitation numbers are listed down the left-hand side of each census sheet. If you did not find your family in the index, it will be necessary for you to search through the county or town page by page until you locate them.

Copyright, 1966 by Genealogical Society of America
 The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 411
 West 100 South, Salt Lake City, Utah 84143
 Reprinted from "The United States of America"
 The Genealogical Library, Volume 2, July, Series 1, No.
 1, 1974

USING THE 1900 SOUNDEX

The Soundex system keeps together names of similar sounds but of variant spellings. The 1900 Soundex indexes all heads of households, etc. Anyone with a name different from the head of the household is found on a cross-reference card.

To search for a particular surname, you must first determine its code. Every Soundex code consists of a letter and three numbers, like S65D. The letter is always the first letter of the surname. The numbers are assigned according to the Soundex Coding Guide on this page.

The instructions below will help you to quickly use the Soundex.

INSTRUCTION

1. Write down the surname.
2. Cross out the letters A, E, I, O, U, Y, W, H unless one of them is the first letter of the name.
3. If your name has any double letters, cross out the second letter.
4. If your name has any consonants side by side that have the same number on the Soundex Coding Guide, cross out all but 1 of the consonants.
5. Underneath the name write down the first letter.
6. Using the Soundex Coding Guide assign a code number to the remaining letters.

SOUNDEX CODING GUIDE

Code	Letters
1	b, p, f, v
2	c, s, k, g, j, x, z, q
3	t
4	d
5	m, n
6	r

7. You need only 3 digits. If you have a long name the rest doesn't have to be coded.

8. If you have only one or two digits add zero's to make the three numbers.

EXAMPLES

NAME	LETTERS CODED	CODE NO.
Scott	t	S300
Lukaschowsky	k, s, s	L222
McDonnell	c, d, n	M235
Lund	n, d	L530
De la Fuente	n, t	F530

9. Turn to your state in the pages following these instructions and use your coded number to determine the film number.

PATRON CATALOG—AUTHOR/TITLE DIVISION

22-NOV-83
Page 18

United States: West Projects Administration.

(cont. from previous page)

Arkansas: M-502 J.	1242193
thru M-420 Lucurgiss	1242194
Arkansas: M-420 H. B.	1242195
thru M-425 Thos. V.	1242196
Arkansathru M-426 Latine	1242197
Arkansas: M-426 Laura	1242198
thru M-432 Charles D. ee	1242199
Arkansas: M-432 Charles E. ee	1242200
Arkansathru M-432 Harriet D.	1242201
Arkansas: M-436 Murphy	1242202
Arkansas: M-516 Nathan	1242203
thru M-500 Frederick	1242204
Arkansathru Y-520 George H.	1242205
Arkansas: thru Z-616	1242206
California: A-000	1242207
thru A-000 Sey	1242208
California: thru A-200 Stu	1242209
California: A-210	1242210
thru A-352 Everett E.	1242211
California: A-352 F. C.	1242212
California: thru A-420 Jacob	1242213
California: thru A-535 Isaac	1242214
California: A-535 Jacob	1242215
thru A-536 Ralph J. ee	1242216
California: A-634	
California: thru B-200 Jacques	
California: B-200 I. C.	
thru B-240 Katie	
California: B-240 L.	
California: thru B-260 Gordon H.	
California: B-260 Grace	
California: B-340 O. Verick B.	
California: B-400 Geo. F. ee	
California: B-400 George O. ee	
thru B-424 Ethel	
California: B-424 Fannie	
thru B-452 Jose R.	
California: B-452 Joseph	
(cont. on next page)	

I en speciell "Patron Catalog" finner man California och letar upp A536. Man finner då här "California: A535 Jacob Thru A536 Ralh". Johan (förmodligen John) befinner sig alltså någonstans däremellan. Följ raden till höger. Där finner man den film man skall söka i. Man tar själv fram film 1242207 och letar sig fram till de Johan (eller John) som finns och förhoppningsvis hittar man sin släkting med hela familjen. Kanske var han gift i Sverige när han emigrerade ensam. Varför hörde han aldrig av sig? Jo, han gifte väl om sig och blev bigamist! Många gånger måste man leta på måfå i stat efter stat men man hittar honom oftast till slut. Om den du söker avlidit före 1900 är utsikten att hitta honom mycket liten - då återstår att leta i ev. lutherska församlingar.

Andra handlingar av intresse är Immigrantakter - Naturalization före 1906 samt efter 1906, Passagerarlistor före 1820 och efter 1820, Militära rullor från inbördeskriget m fl.

Rolf Ekelund

(Fler exempel på mormonernas blanketter, se sid. 14 och 15 !

Fort. från sid 7.

Johan Björnsson Printz har också varit föremål för en uppsats i Riksförbundets för Hembygdsvärd Årsbok 1986 "DET BÖRjade VID DELAWARE - Om svenska hembygder i Amerika". Om denna uppsats och i övriga lika läsvärda uppsatser kommer jag i nästa nr av Släkt och Hävd att publicera en recension, som jag hänvisar dem av VSGF-bladets läsare till som vill veta mera om Johan Printz och emigrationen till Nordamerika.

JvS

EFTERLYSNING

Lars Grevean eller Greweap alternativt Greveanus, Grevanus, skeppare, som kom till västkusten, troligen från Norrköping, under det stora sillfiskets tid på 1700-talet. Han hade med Börta Rasmusdotter från Krokstads församling i Bohuslän sonen Anders Larsson, f 1772 eller 1773 30/8, som blev fiskare på Tjörnekalv på Tjörn. Anders kallades Greven och detta namn har följt slukten till våra dagar. Anders har ättlingar lite varstans i världen. Men vilket var Lars riktiga efternamn och vad hade han för ursprung?

Svar till: Herbert Gustafsson, Sveagatan 7, 440 30 Marstrand.

Tel. 0303 - 608 84

IMMIGRATION RECORDS

NATURALIZATION - PRE 1906

Naturalization records may include place and date of birth, and the port and date of arrival. The records in the Genealogical Library are listed in the card catalog or the microfiche of the computer catalog under the locality where the immigrant would have naturalized (usually a county). Example: ILLINOIS - COOK CO. - NATURALIZATION.

If the Genealogical Library has not microfilmed the naturalization documents in the locality where your ancestor lived, consult Locating Your Immigrant Ancestor by James and Lilla Neagles (Ref. 973 P47n). It is located on the tables directly in front of the reference counter in the section labeled IMMIGRATION.

NATURALIZATION - POST 1906

The Genealogical Library has very few naturalization records after 1906. Those available here will be listed in the card catalog or the microfiche of the computer catalog as described above.

To request information on people naturalized after 1906, write for Form 6641 from the Immigration and Naturalization Service, 425 "J" St., Washington, D.C. 20520 or at the Office of Immigration and Naturalization at any federal building.

Permission is granted for nonprofit organizations such as historical and genealogical societies to photocopy this outline in full or in part. Please give proper credit.

Copyright © 1984 by Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints. All Rights Reserved. Printed in the United States of America.

The Genealogical Library. Research Outlines Series 8, no. 1. MO/84

IMMIGRATION RECORDS

PASSENGER LISTS - PRE 1820

Look on the tables in front of the reference counter in the area labeled IMMIGRATION for P. William Fliby's book, Passenger and Immigration Lists Index (Ref. 973 W32p). It contains the names of over 500,000 immigrants in three volumes, and a supplement. If you cannot locate your ancestor in the index, check Passenger and Immigration Lists Bibliography, 1538-1900, also by P. William Fliby (Ref. 973 W33p). This book contains a listing of ship names, places, occupations, religious groups, etc. Call numbers for the references are written in the margins.

Look on the tables in front of the reference counter in the area labeled HANDBOOKS for the book, Migration, Emigration, Immigration, by Olga Miller (973 W2m). Immigration sources for further study are listed for each state and many European countries.

Ship Passenger Lists, edited by Carl Boyer, and New World Immigrants, edited by Michael Tepper, are volumes containing reprints of articles, including passenger lists. The books are in the bookstack with 973 W3 call numbers.

PASSENGER LISTS - POST 1820

On the tables in front of the reference counter, find the area labeled IMMIGRATION. Find a book entitled U.S. Passengers 1820. The book lists the library microfilm numbers for the passenger lists of ships arriving at major U.S. ports. Some of the lists are indexed. Check the table of contents for your port of interest.

If the passenger lists for your port of interest are not available in the Genealogical Library, write to Passenger Lists (NINCC), National Archives (GSA), Washington, D.C. 20408. Obtain form NATF81 (available at reference counter). You must supply the port of entry and an approximate arrival date.

EMIGRATION RECORDS

Lists of passengers leaving Hamburg and some other European ports are available. For information regarding the lists, inquire at the European reference counter on the third floor.

CIVIL WAR 1861-1865

UNION TROOPS

In addition to the Northern states, every other state except South Carolina supplied troops to the Union Army.

SERVICE RECORDS - Military service records give very little genealogical information on a soldier or his family. There is no master index to the names of all the soldiers in the Union Army. You must know the state where an individual enlisted in order to use the service records. For additional information and our library's microfilm numbers, consult U.S. Military Records: Civil War on the tables directly in front of the reference counter. The library has the Union service indexes, but few actual service records. Most of these records are at the National Archives.

PENSION RECORDS - The federal government issued pensions to soldiers who met the established criteria. Pension files may include information on a soldier's military service, family members, places of residence, and other genealogical information.

Although the pensions have not been microfilmed, the index is available in the Genealogical Library. The microfilm numbers are listed in U.S. Military Records: Civil War which is located on the tables directly in front of the reference counter. In order to obtain copies of a pension record and/or service records request NAIF form - 80 from Reference Services Branch (NRI), National Archives & Records Service, 8th and Pennsylvania Ave., N.W., Washington, D.C. 20408.

PUBLISHED RECORDS - Many rosters of soldiers, lists of veteran burials, and compilations of biographical data have been published. Consult the book Published U.S. Military Sources in the Genealogical Library on the tables directly in front of the reference counter. The book contains a state-by-state list of military books available in the Genealogical Library.

Copyright © 1980 by Corporation of the President of the United States. All rights reserved. Printed in the United States of America.

CIVIL WAR 1861-1865
CONFEDERATE TROOPS

SERVICE RECORDS - Service records give very little genealogical information on a soldier or his family. They usually show the soldier's name and the name of the units he served in.

There is a master index to all Confederate soldiers plus indexes of soldiers in each state. For additional information and library microfilm numbers, consult U.S. Military Records: Civil War on the tables directly in front of the reference counter. The Genealogical Library has the Confederate indexes, but few actual service records. To obtain copies of the service records, request NAIF form - 80 from Reference Services Branch (NRI), National Archives & Records Service, 8th and Pennsylvania Ave., N.W., Washington, D.C. 20408.

PENSION RECORDS - The federal government refused to issue a pension to any soldier who would not take an oath of allegiance to the Union. In an effort to compensate disabled veterans or widows, most of the southern states began paying pensions to Confederate veterans from state funds. Pension files may include information on a soldier's military service, family members, and places of residence.

You must know the state of residence of a veteran after the War in order to locate his pension record. The microfilm numbers and additional information on the records from each state are listed in U.S. Military Records: Civil War.

PUBLISHED RECORDS - Many rosters of soldiers, lists of veteran burials, and compilations of biographical data have been published. Consult the book Published U.S. Military Sources in the Genealogical Library on the tables directly in front of the reference counter. The book contains a state-by-state list of military books available in the Genealogical Library.

The Genealogical Library, Research Outlines
Series B, No. 6, 10/74

Kramm-ättlingar och andra

En släktutredning om Christopher Kramms ättlingar närmar sig sin fullbordan rapporterar Ådalens Släktforskarförening.

Utredningen kommer att kosta max 70 kronor.

Alla Kramm-ättlingar inbjuds till firandet av släktens ursprung i Kramfors den 11 juli i år. Och den 12 juli arrangeras av Ådalens Släktforskarförening en släktforskningsdag i Kramfors med högmässa i Gudmundrå kyrka, kaffe på hembygdsgården och föredrag av Ulf Bejbom i Växjö om emigration till Amerika, speciellt norrländsk och Ångermanländsk.

Prospekt om allt detta finns på VSGF:s expedition, torsdagar 11.00 - 14.00, Postgatan 4, 411 13 Göteborg, tel. 031 - 13 12 26 (eller ordf. 19 01 38)

Sekreteraren

ÖNSKAS KÖPA

Svensk Släkt-kalender och Svenska ättartal, årg. 1 - 14.

Kurt Wallroth, Härehegat.10 D, 531 39 LIDKÖPING.

Tel. 0510 - 294 05 (202 49).

MEDELANDE FRÅN VÅR KASSÖR

Det gäller medlemsavgiften till GF. De medlemmar, som felaktigt, fått inbetalningskort på 125 kronor i stället för 105 kronor, kommer att få mellanskillnaden tillbaka.

Se GF-Aktuellt nr 73, sid. 3.

Aktuellt

På föreningens bibliotek finns följande böcker till försäljning:

Henrik Anderö	Läsebok för släktforskare	52:-
Henrik Anderö	Ordbok för släktforskare	50:-
Jan Garnert	Kulturhistoria för släktforskare	56:-
Jonan von Sydow	Utställningshäftet	
Rolf Ekelund	Släktforskning en hobby för alla	25:-
Personregister till Örnbergs Sv Ättartal 1 - 14		80:-

Vid försäljning av postorder tillkommer portokostnader.

Postförsäljning: Sänd beställningen till Västra Sveriges Genealogiska Förening, Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG